

Pilar 3 – Offentliggjøring av informasjon om kapital og risikoforhold

31. desember 2021

INNHOLDSFORTEGNELSE

PILAR 3 – OFFENTLIGGJØRING AV INFORMASJON OM KAPITAL OG RISIKOFORHOLD	0
1. Innledning og formål med dokumentet	2
2. Konsolidering	2
2.1 Oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper mv.....	2
2.2 Forskjeller mellom regnskapsmessig konsolidering og konsolidering etter kapitaldekningsbestemmelsene	2
3. Kapitalkrav	3
3.1 Ansvarlig kapital og kapitalkrav	3
3.2 Bufferkrav.....	5
3.3 Uvektet kjernekapitalandel.....	5
4. Kredittrisiko og motpartsrisiko	6
4.1 Definisjon misligholdte engasjement:.....	6
4.2 Metode for beregning av nedskrivninger	8
4.3 Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder	11
4.4 Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid	11
4.5 Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier	12
4.6 Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier	12
4.7 Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål	13
4.8 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter mv. ved fastsettelse av kapitalkrav	13
4.9 Sikkerhetsstilte eiendeler.....	14
4.10 Motpartsrisiko knyttet til derivater	15
5 Egenkapitalposisjoner.....	15
6 Renterisiko	15
7 Styring og kontroll av risiko	17
7.1 Formål og prinsipper for ICAAP.....	17
7.2 Styring og kontroll av enkeltrisikoer.....	18
8 Standardiserte skjemaer for offentliggjøring av opplysninger om ansvarlig kapital.....	24

1. INNLEDNING OG FORMÅL MED DOKUMENTET

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter åttende del av kapitalkravsforordningen (CRR (EU) 2013/575), jf. Forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV del XI. Alle tall i dokumentet er per 31. desember 2021 med mindre annet fremgår.

Banken benytter standardmetoden ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Dette innebærer at det brukes standardiserte myndighetsbestemte risikovekter ved beregning av kapitalkravet. For beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko benyttes basismetoden som innebærer at kapitalkravet beregnes i forhold til inntekt siste tre år. Banken har ikke handelsportefølje og beregner derfor ikke kapitalkrav for markedsrisiko.

2. KONSOLIDERING

2.1 Oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper mv

Banken har ingen datterselskap eller tilknyttede selskaper.

Banken er i samarbeidende gruppe med Eika Gruppen AS og Eika Boligkreditt AS, som for kapitaldekningsformål er konsolidert fra og med 1.1.2018 – se pkt 2.2.

2.2 Forskjeller mellom regnskapsmessig konsolidering og konsolidering etter kapitaldekningsbestemmelsene

Banken har som det fremgår i pkt 2.1. ingen selskap å konsolidere, men har konsolidert de samarbeidende grupper for kapitaldekningsformål.

Navn	Eierandel	Regnskapsmessig konsolidering	Kap.dekn.messig konsolidering
Eika Gruppen AS	0,54 %	Nei	Ja
Eika Boligkreditt AS	0,71 %	Nei	Ja

3. KAPITALKRAV

3.1 Ansvarlig kapital og kapitalkrav

Tabellene nedenfor viser ansvarlig kapital, beregningsgrunnlag for kredittrisiko fordelt på de enkelte engasjementskategoriene slik disse er definert i kapitalkravsforskriften. I tillegg vises kapitalkrav for motpartsrisiko (som er null) og operasjonell risiko og samlet beregningsgrunnlag. Kapitaldekningen vises for banken samt denne konsolidert med eierandeler fra samarbeidende grupper.

Spesifikasjon av bankens ansvarlig kapital (tall i tusen NOK):

Sparebankens fond	261.590
Annen egenkapital	17.670
Gavefond	5.000
Sum egenkapital	284.260
Avsatt utbytte	0
Avsatt gaver	-1.000
Fradrag for forsiktig verdsettelse	-329
Fradrag for ansvarlig kapital i andre fin.inst.	-43.536
Sum ren kjernekapital	239.395
Fondsobligasjoner	0
Fradrag for ansvarlig kapital i andre fin.inst.	
Sum kjernekapital	239.395
Ansvarlig lånekapital	20.000
Fradrag for ansvarlig kapital i andre fin.inst.	
Sum tilleggskapital	20.000
Netto ansvarlig kapital	259.395

Spesifikasjon av bankens beregningsgrunnlag (tusen NOK) og kapitaldekning:

Eksponeeringskategori (beregningssgrunnlag etter risikovekt)

Stater og sentralbanker	
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	5.077
Offentlige foretak	0
Multilaterale utviklingsbanker	0
Internasjonale organisasjoner	0
Institusjoner	13.265
Foretak	73.912
Massemarkedsengasjementer	0
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	781.003
Forfalte engasjementer	22.562
Høyrisiko-engasjementer	46.720
Obligasjoner med fortrinnsrett	14.009
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	8.002
Andeler i verdipapirfond	10.159
Egenkapitalposisjoner	28.289
Øvrige engasjementer	45.539
CVA-tillegg	0
Sum beregningsgrunnlag for kredittrisiko	1.048.536
Beregningsgrunnlag for operasjonell risiko	94.674
Beregningsgrunnlag for motpartsrisiko	
Sum beregningsgrunnlag	1.143.210
Kapitaldekning i %	22,69 %
Kjernekapitaldekning	20,94 %
Ren kjernekapitaldekning i %	20,94 %

Konsolidering av samarbeidende grupper

Fra 01.01.2018 skal alle banker rapportere kapitaldekning konsolidert med eierandel i samarbeidsgrupper.
Banken har en eierandel på 0,54 % i Eika Gruppen AS og på 0,71 % i Eika Boligkreditt AS.

Ren kjernekapital	279.142
Kjernekapital	283.790
Ansvarlig kapital	309.640
Beregningsgrunnlag	1.435.826
Kapitaldekning i %	21,57 %
Kjernekapitaldekning	19,76 %
Ren kjernekapitaldekning i %	19,44 %
Uvektet kjernekapitalandel i %	9,01 %

Banken har ikke fått fastsatt et Pilar 2 krav (SREP) fra Finanstilsynet, og benytter egen ICAAP vurdering i målinger. Banken har gjennom ICAAP prosessen 2021 fastsatt et kapitalmål på 16,6 % for konsolidert ren kjernekapitaldekning for perioden ut 2023.

3.2 Bufferkrav

Banken har per 31.12.2021 et kombinert kapitalbufferkrav på kr 74,3 millioner kroner. Minimumskravet til ren kjernekapital er 51,4 millioner kroner.

Banken har da 113,6 millioner kroner i ren kjernekapital utover minimumskravet samt det kombinerte bufferkrav til ren kjernekapital.

Bufferkrav	
Bevaringsbuffer (2,50 %)	28.580
Motsyklisk buffer (1,00 %)	11.432
Systemrisikobuffer (3,00 %)	34.296
Sum bufferkrav til ren kjernekapital	74.309
Minimumskrav til ren kjernekapital (4,50 %)	51.444
Tilgjengelig ren kjernekapital utover minimumskrav og bufferkrav	113.642

Motsyklisk buffer øker til 1,5 % fra 30.06.2022 og til 2,0% fra 31.12.2022
Systemrisikobuffer øker til 4,5 % fra 31.12.2022

3.3 Uvektet kjernekapitalandel

Uvektet kjernekapitalandel regnes ut fra beregnet kjernekapital delt på engasjementsbeløp for balanseførte og ikke balanseførte poster og engasjementsbeløp for derivater og gjenkjøpsavtaler som ikke er balanseført. Ikke balanseførte poster blir justert for konverteringsfaktorer (iht i CRR artikkel 429, nr 10).

Uvektet kjernekapitalandel

Derivater: Fremtidig eksponering ved bruk av markedsverdimetoden	
Poster utenom balansen med 10 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	
Poster utenom balansen med 20 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	9.194
Poster utenom balansen med 50 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	55.886
Poster utenom balansen med 100 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	10.137
Øvrige eiendeler	2.262.970
(-) Regulatoriske justeringer i kjernekapital	-43.536
(-) Regulatoriske justeringer i kjernekapital etter overgangsregler	-43.536
Totalt eksponeringsbeløp	2.294.651
Totalt eksponeringsbeløp etter overgangsregler	2.294.651
Kapital	
Kjernekapital	239.394
Kjernekapital etter overgangsregler	239.394
Uvektet kjernekapitalandel	
Uvektet kjernekapitalandel	10,43 %
Uvektet kjernekapitalandel etter overgangsregler	10,43 %

4. KREDITTRISIKO OG MOTPARTSRISIKO

4.1 Definisjon misligholdte engasjement:

Banken har fra og med 1.1.2021 implementert ny definisjon av mislighold. Denne er utformet i henhold til European Banking Authority sine retningslinjer for hvordan banker skal anvende misligholdsdefinisjon i kapitalkravsforordningen (CRR), samt presiseringer i CRR/CRD IV forskriften.

Det følger av disse reglene at en kunde vil bli klassifisert som misligholdt dersom minst ett av følgende kriterier er oppfylt:

- Kunden har overtrekk som både overstiger en relativ- og absolutt grense i mer enn 90 sammenhengende dager. For både PM- og BM-kunder er den relative grensen lik 1% av kundens samlede eksponeringer.
 - For PM-kunder er den absolutte grensen lik 1.000 kroner
 - For BM-kunder er den absolutte grensen lik 2.000 kroner
- Det er vurdert som sannsynlig at kunden ikke vil kunne innfri sine kredittforpliktelser overfor banken (unlikely to pay – UTP).
- Kunden er smittet av en annen kunde som er i mislighold i henhold til de to første kriteriene nevnt over.

Ny definisjon av mislighold innebærer innføring av karenperiode som tilsier at kundene blir kategorisert som misligholdt en periode etter at misligholdet er bragt i orden. Karenperioden er tre måneder etter friskmelding med unntak av engasjementer med forbearance-markering hvor tilhørende karenperioden er tolv måneder.

EKSPONERING VED MISLIGHOLD (EAD)

EAD for avtaler i steg 1 består av utestående fordring eller forpliktelse justert for kontantstrømmer de neste 12 månedene og for avtaler i steg 2 de neddiskonterte kontantstrømmene for den forventede levetiden til avtalen. For garantier er EAD lik den utestående forpliktelse på rapporteringsdatoen multiplisert med en konverteringsfaktor på 1 eller 0,5 avhengig av type garanti. Ubenyttede kreditter har EAD lik utestående ubenyttet kreditt på rapporteringstidspunktet.

Forventet levetid på en avtale beregnes ut fra lignende avtalers historiske gjennomsnittlige levetid.

Avtaler som modifiseres måles fra opprinnelig innvilgelsestidspunkt selv om avtalen får nye betingelser.

TAP VED MISLIGHOLD

Estimat for LGD er basert på historiske tap i alle Eika-banker basert på ulike intervall av sikkerhetsdekning. Datagrunnlaget oppdateres med tapshistorikk for nye perioder. Modellene skiller mellom person- og bedriftskunder.

Personkunder

- Kunder med sikkerhet i fast eiendom
- Kunder med annen sikkerhet enn fast eiendom
- Kunder uten registrert sikkerhet

Bedriftskunder

- Kunder med sikkerhet
- Kunder uten sikkerhet

Verdien av sikkerheter er hensyntatt og baserer seg på estimerte realisasjonsverdier.

SANNSYNLIGHET FOR MISLIGHOLD (PD)

Bankens PD-modell er utviklet av Eika Gruppen. PD-modellen estimerer sannsynlighet for mislighold ved å estimere statistiske sammenhenger mellom mislighold og kundens finansielle stilling, demografiske data og betalingsadferd. For deler av porteføljen benyttes policykoder når kundens risiko ikke kan beregnes på ordinær måte, dette kan skyldes kundetype eller hendelse. Kunder med policykode overstyres til en risikoklasse med tilhørende forhåndsdefinert PD.

Modellen skiller mellom personkunder og bedriftskunder, og måler sannsynlighet for mislighold de neste 12 måneder (PD 12 mnd.). Totalmodellen består videre av to undermodeller, herunder en adferdsmodell og en generisk modell, som vektet ulikt basert på tid som kunde og tid siden siste kredittsøk. Totalmodellen består utelukkende av den generiske modellen i de tilfeller hvor kundeforholdet og tid siden siste kredittsøk har vært kortere enn en forhåndsdefinert tidshorisont. Kun adferdsmodell benyttes dersom kundeforholdet og tid siden siste kredittsøk har vært lengre enn en gitt tidshorisont. I alle andre tidshorisonter vil en kombinasjon av modellene benyttes. Dette gjelder også for BM-kunder som ikke er gjenpartspliktige.

Adferdsmodellen angir PD 12 mnd. basert på observert adferd fra kundenes konto, transaksjoner og produktfordeling.

Generisk modell angir PD 12 mnd. basert på offentlig informasjon. Generisk modell er utviklet av Bisnode på

alle norske foretak/husholdninger med konkurs/alvorlig betalingsanmerkning som utfallsvariabel. For bedriftskunder består den generiske modellen av fire undermodeller, herunder enkeltpersonsforetak (ENK), foretak der eier direkte hefter for gjeld (ANS/DA), øvrige foretak med innlevert regnskap og øvrige foretak uten regnskap.

For personkunder består den generiske modellen av fem undermodeller, hvorav fire er delt opp etter kundens alder (18–26 år, 27–42 år, 43–65 år og 66+ år) og den siste består av personer, uansett alder, med minst en aktiv betalingsanmerkning.

Med utgangspunkt i PD 12 mnd., beregnes misligholdssannsynlighet over engasjementets forventede levetid (PD liv) med en migrasjonsbasert framskrivning, samt justeringer for forventninger til fremtiden (omtalt nedenfor). Modellene blir årlig validert og recalibreres ved behov. Ved forringelse av modellenes kvalitet blir det utviklet nye modeller.

VESENTLIG ØKNING I KREDITTRISIKO (MIGRERING)

Vesentlig økning i kredittrisiko måles basert på utvikling i PD. PD slik den ble estimert å være på rapporteringstidspunktet den gangen eiendelen for første gang ble innregnet (PD ini), sammenlignes med det PD faktisk er på rapporteringstidspunktet. Dersom PD er høyere enn forventet på rapporteringstidspunktet må det vurderes om det har forekommet en vesentlig økning i kredittrisiko.

For å fange opp den ulike sensitiviteten for kredittrisiko i de ulike endene av risikoskalaen er det satt minimumsgrenser som må overskrides for at økingen skal være definert som vesentlig. Dersom eiendelen hadde en opprinnelig PD på mindre enn 1 % er en vesentlig økning definert som $PD\ 12\ mnd. > PD\ 12\ mnd.\ ini + 0,5\ \%$ kombinert med en endring i PD liv med en faktor på 2 eller høyere. For engasjementer med opprinnelig PD over 1% er en vesentlig økning definert som $PD\ 12\ mnd. > PD\ 12\ mnd.\ ini + 2\ \%$ eller dersom endring i PD liv har overskredet en faktor på 2. Av migreringsreglene følger det at banken benytter et lavrisikounntak på 0,5 %.

Det foreligger ingen spesifikke karenskriterier med tanke på migrering, følgelig vil engasjementet bli tilbakeført til steg 1 dersom tilhørende PD endringer ikke lenger oppfyller kravene til vesentlig økning i kredittrisiko.

Det er i tillegg to absolutte kriterier som alltid definerer en vesentlig økning i kredittrisiko.

- Eiendelen er ikke kredittforringet, men det er gitt betalingslettelse i forbindelse med at kunden er i finansielle vanskeligheter.
- Eiendelen har overtrekk på minimum 1.000 kroner i mer enn 30 sammenhengende dager.

4.2 Metode for beregning av nedskrivninger

FORVENTET KREDITTAP BASERT PÅ FORVENTNINGER TIL FREMTIDEN

IFRS 9 krever at framoverskuende informasjon inkluderes i vurdering av forventede kredittap.

Forventninger til fremtiden er tatt hensyn til gjennom PD-prognoser for henholdsvis PM- og BM-porteføljen i tre scenarier – basis (normal makroøkonomiske situasjon), nedside (vesentlig økonomisk nedgangskonjunktur) og oppside (et scenario i høykonjunktur). PD-prognosene i de enkelte scenariene er utarbeidet gjennom en skjønsmessig ekspertvurdering ledet av sjefsøkonom i Eika Gruppen. Det benyttes derfor ikke makroøkonomiske parametere direkte i framtidsforventningene, de er like fullt benyttet som grunnlag til vurdering av hvordan de forventes å påvirke fremtidige PD-prognoser. Makroøkonomiske parametere i basis-scenariet baserer seg på IMF sine prognoser fra oktober 2021 med justeringer etter skjønsmessige vurderinger og generell makroøkonomisk utvikling frem mot utgangen av året 2021. Nedsidescenariet tar utgangspunkt i Finanstilsynets stress-scenario for perioden 2021–2024, med justeringer etter skjønsmessige vurderinger og generell makroøkonomisk utvikling frem mot utgangen av året 2021. Oppsidescenariet tar utgangspunkt i Eika sine egne fastsatte prognoser hvor eksterne kilder er benyttet som vurderingsgrunnlag.

Scenariene er gitt følgende sannsynlighetsvekting; basis 70 %, nedside 20 % og oppside 10 %. I alle tre scenariene antas økonomien å vende tilbake til et felles snitt mot slutten av en femårs prognoseperiode.

Tabellen viser fastsatte makrofaktorer for forventninger til fremtiden for PM-porteføljen. En makrofaktor på 0,90 betyr at den enkelte kunde sin individuelle fastsatte PD forventes å være redusert med 10 %, både for 12 måneders PD og livstids PD. Tilsvarende betyr en makrofaktor på 1,10 at den individuelle fastsatte PD økes med 10 %.

År	2022	2023	2024	2025	2026	2026>
Makrofaktor Oppside	0,90	0,90	0,90	0,90	0,90	1,00
Makrofaktor Basis	1,10	1,10	1,10	1,10	1,05	1,00
Makrofaktor Nedside	2,00	1,60	1,60	1,30	1,15	1,00
Vektet makrofaktor	1,26	1,18	1,18	1,12	1,06	1,00

Tabellen viser fastsatte makrofaktorer for BM-porteføljen.

År	2022	2023	2024	2025	2026	2026>
Makrofaktor Oppside	0,80	0,80	0,80	0,80	0,90	1,00
Makrofaktor Basis	1,10	1,10	1,10	1,10	1,05	1,00
Makrofaktor Nedside	2,00	2,20	1,55	1,40	1,20	1,00
Vektet makrofaktor	1,25	1,29	1,16	1,13	1,07	1,00

I note 13 er det angitt sensitivitetsberegninger for bankens forventet kredittap i ulike scenarier, herunder inkludert beregninger hvor henholdsvis nedside- og oppsidescenariet er sannsynlighetsvektet 100 %.

NEDSKRIVNINGER STEG 3

Engasjementer med objektive bevis på verdifall skal i henhold til IFRS 9 nedskrives i steg 3. Nedskrivninger i steg 3 beregnes av banken.

Objektive bevis på at et engasjement har verdifall inkluderer observerbare data banken har kjennskap til om følgende tapshendelser:

- vesentlige finansielle problemer hos debitor som fører til kontraktsbrudd
- 90-dagers betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd, skal medføre

- klassifisering til steg 3, men vil i mange tilfeller ikke medføre verdifall.
- innvilgelse av betalingslettelser som skyldes debtors finansielle problemer og som ellers ikke ville ha blitt gitt
- en situasjon der det anses som sannsynlig at debitor vil inngå gjeldsforhandling, annen finansiell restrukturering eller at debtors bo blir tatt under konkursbehandling.

Banken gjennomgår store deler av bedriftsporteføljen årlig, og store og spesielt risikable engasjementer gjennomgås løpende. Lån til privatpersoner gjennomgås når de er i restanse eller dersom de har dårlig betalingshistorikk. Ved estimering av nedskrivning på enkelt kunder vurderes både aktuell og forventet fremtidig finansiell stilling, og for engasjementer i bedriftsmarkedet også markeds situasjonen for kunden, aktuell sektor og markedsforhold generelt. Muligheten for rekapitalisering, restrukturering og refinansiering vurderes også. Samlet vurdering av disse forholdene legges til grunn for estimering av fremtidig kontantstrøm.

Kontantstrømmene estimeres som hovedregel over en periode tilsvarende forventet løpetid for den aktuelle kunden, eller gruppe av kunder dersom dette er likhetstrekk knyttet til kundene. Banken avsetter for tap i steg 3 dersom kunden er kredittforringet. Ved vurdering av tapsavsetningen hefter det usikkerhet ved estimering av tidspunkt og beløp for fremtidige kontantstrømmer inkludert verdsettelse av sikkerhetsstillelse. Det vises til note 11 for oversikt over nedskrivning på utlån og garantier.

4.3 Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp etter steg 3 nedskrivninger fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder (i 1000 NOK).

Type motpart	Utlån og fordringer	Ubenyttede rammer	Garantier	Sum
Offentlig forvaltning	25.129			25.129
Lønnstakere o.l.	1.437.742	75.082	10.784	1.523.608
Utlandet				
<i>Næringssektor fordelt:</i>				
Jordbruk, skogbruk og fiske	20.471	2.300	927	23.698
Industri	10.190	3.535	463	14.188
Bygg, anlegg	75.713	19.373	5.725	100.810
Varehandel	52.025	9.808	2.866	64.699
Transport og lagring	10.723	3.579	10.554	24.856
Eiendomsdrift og tjenesteyting	180.561	4.834	6.715	192.110
Annen næring	248.411	5.039	-	253.450
Sentralbank	74.012			74.012
Kredittinstitusjoner	43.360			43.360
Sum	2.178.337	123.550	38.033	2.339.920
Evje og Hornnes kommune	790.253	76.562	34.196	901.011
Agder	872.608	37.664	3.837	914.109
Landet for øvrig	515.476	9.324	-	524.800
Utlandet	-			
Gjennomsnitt²	2.136.067	121.592	37.360	2.295.018

¹ Fratrukket nedskrivninger steg 3

² Gjennomsnitt av inngående og utgående balanse siste år

4.4 Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid

Matrisen viser beløp for ulike engasjementstyper fordelt på løpetid (i 1000 NOK).

Engasjementstyper	Inntil 1 måned	1–3 måneder	3–12 måneder	1–5 år	Over 5 år	Uten løpetid	Sum
Utlån og fordringer	18.193	65.174	181.254	384.549	1.367.814	161.352	2.178.336
Ubenyttede rammer			60.646		62.904		123.550
Garantier				38.033	-		38.033
Sum	18.193	65.174	241.900	422.582	1.430.718	161.352	2.339.919

4.5 Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier

Matrisen viser misligholdte utlån og steg 3 nedskrivninger på utlån samt avsetninger på garantier fordelt på typer av motparter og geografiske områder (i 1000 NOK).

Type motpart	Misligholdte engasjementer over 90 dager	Andre kredittforringede engasjement	Samlede nedskrivninger ¹	Resultatførte nedskrivninger ¹	Garantier med avsetning ²	Avsetninger på garantier
Offentlig forvaltning						
Lønnstakere o.l.	1.375	15.137	2.354	443		
Utlandet						
<i>Næringssektor fordelt:</i>						
Jordbruk, skogbruk, fiske		42	4	4		
Industriproduksjon						
Bygg og anlegg		2.081	800	59		
Varehandel, hotell/restaurant		5.137	1.300	(53)		
Transport, lagring						
Finans, eiendom, forretningsmessige tjenester	640		57	(20)		
Sosial og privat tjenesteyting		1.750	490	(104)		
Sum	2.015	24.147	5.006	329	-	-
Evje og Hornnes kommune	1.802	8.729	2.756	(31)		
Agder	213	15.418	2.249	428		
Landet for øvrig				(68)		
Utlandet						

¹ Kun nedskrivninger i steg 3

² Samlet garantibeløp der det er foretatt avsetning.

4.6 Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier

Endringer i nedskrivninger på utlån siste år (beløp i tusen kroner)	Steg 1: 12 mnd. tap	Steg 2: Livstid tap	Steg 3: Livstid tap
Nedskrivninger pr. 01.01.2021	2.008	4.748	4.797
Overføringer:			
Overføringer til steg 1	19	-255	-
Overføringer til steg 2	-87	1.172	-
Overføringer til steg 3	-6	-197	774
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	40	235	280
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-122	-287	-240
(Modifisering av kontantstrømmer fra eiendeler som ikke er fraregnet)			
Endringer i modell eller risikoparametre	-104	-154	-110
Konstaterte tap			-263
Tilbakeføring av tidligere konstaterte tap			
Valutaeffekter			
Andre justeringer	207	184	-258
Nedskrivninger pr. 31.12.	1.955	5.447	4.981

Endringer i tapsavsetning på ubenyttede kreditter og garantier siste år (beløp i tusen kroner)	Steg 1: 12 mnd. tap	Steg 2: Livstid tap	Steg 3: Livstid tap
Tapsavsetninger pr. 01.01.2021	74	317	-
Overføringer:			
Overføringer til steg 1	2	-12	-
Overføringer til steg 2	-2	75	-
Overføringer til steg 3	-2	-0	25
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	20	37	-0
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-28	-94	-
(Modifisering av kontantstrømmer fra eiendeler som ikke er fraregnet)			
Endringer i modell eller risikoparametre	-31	-102	-
Konstaterte tap			
Tilbakeføring av tidligere konstaterte tap			
Valutaeffekter			
Andre justeringer	17	11	260
Tapsavsetninger pr. 31.12.	50	232	285

Årets nedskrivninger og gjenvinning på tidligere års nedskrivninger (beløp i tusen kroner)	Utlån	Garantier og ubenyttede kreditter
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på utlån	444	
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på garantier	-	286
Periodens endring i gruppeavsetninger		
Periodens endring i forventet tap (steg 1 og 2)	642	-428
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	263	
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere ikke er foretatt individuelle nedskrivninger		
Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-403	
Periodens tapskostnader	946	-142

4.7 Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål

Banken har pr. rapporteringstidspunktet ingen engasjementer hvor rating påvirker kapitaldekningen.

4.8 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter mv. ved fastsettelse av kapitalkrav

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp før og etter at det er tatt hensyn til sikkerheter samt engasjementsbeløp som er fratrukket den ansvarlige kapitalen.

Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v ved fastsettelsen av kapitalkrav (beløp i tusen kroner)

Engasjementskategorier	Engasjements- beløp før sikkerheter	Engasjements- beløp etter sikkerheter	Fratrukket den ansvarlige kapitalen	Benyttede ratingbyråer	Andel sikret med pant ¹	Andel sikret med garantier ¹
Stater og sentralbanker	74.012	74.012				
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	26.385	26.385				
Offentlige foretak						
Multilaterale utviklingsbanker						
Internasjonale organisasjoner						
Institusjoner	51.243	51.243				
Foretak	133.762	131.160				
Massemarkedsengasjementer						
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	1.742.019	1.738.139			88,2 %	
Forfalte engasjementer	26.172	21.830			46,8 %	
Høyrisiko-engasjementer	37.793	37.129				
Obligasjoner med fortrinnsrett	140.093	140.093		140.093		
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	40.112	40.010		40.010		
Andeler i verdipapirfond	43.980	43.980				
Egenkapitalposisjoner	28.293	28.289	43.536			
Øvrige engasjementer	58.845	57.294				
Sum	2.402.708	2.389.561	43.536	180.102		

¹ Her tas kun hensyn til garantier og pant som har betydning for beregning av kapitalkrav. Andel regnet av engasjementsbeløp for sikkerheter.

Hovedtyper av pant som benyttes for kapitaldekningsformål er pant i bolig og fritidseiendom. Garantier har i liten grad betydning for kapitaldekningen. I noen tilfeller benyttes garantier fra banker eller regionale myndigheter. Banken benytter ikke kredittderivater.

Det tas ikke hensyn til motregningsadgang ved beregning av kapitalkrav. Verdivurdering av sikkerheter tar utgangspunkt i sikkerhetens markedsverdi. Sikkerheter som er ukjent for oss skal dokumenteres gjennom offentlig takst. På eiendommer i vårt primærmarked benyttes i tillegg til takst, bankens egen kompetanse gjerne i kombinasjon med Eiendomsverdi.

Verdivurdering av boligeiendommer oppdateres automatisk og løpende gjennom Eiendomsverdi. Det tas hensyn til konsentrasjonsrisiko i bankens ICAAP, likevel slik at konsentrasjonsrisiko som følge av konsentrasjon av typer av sikkerheter ikke eksplisitt tilordnes kapitalbehov.

4.9 Sikkerhetsstilte eiendeler

Tabellen viser bankens finansielle eiendeler som kan stilles som sikkerhet for lån i sentralbanken. Pr. 31.12.2021 er ingen eiendeler stillet som sikkerhet.

Eiendeler	Balanseført verdi av ikke-sikkerhetsstilte eiendeler		Virkelig verdi av ikke-sikkerhetsstilte eiendeler	
		herav: utstedt av andre i konsernet	herav: godkjent som pant i sentralbanken	herav: godkjent som pant i sentralbanken
Rentebærende verdipapirer	216.465		165.222	165.222
herav: Covered bonds (inkl. OMF)	140.093		140.093	140.093
herav: sikrede verdipapirer (ABS)				
herav: utstedt av offentlig forvaltning	25.129		25.129	25.129
herav: utstedt av finansielle foretak	51.243			51.243
herav: utstedt av ikke-finansielle foretak				
Sum	216.465		165.222	165.222

Tabellen under viser bankens mottatte sikkerheter pr. 31.12.2021.

Mottatte sikkerheter	Ikke sikkerhetsstilt		Nominell verdi av mottatte sikkerheter
	Virkelig verdi av mottatte sikkerheter		
	herav: utstedt av andre i konsernet	herav: godkjent som pant i sentralbanken	
Utlån og fordringer annet enn innskudd og utlån på anfordring			669
Andre mottatte sikkerheter			2.646.756
Sum			2.647.425

4.10 Motpartsrisiko knyttet til derivater

Evje og Hornnes Sparebank har ingen derivater per 31.12.2021.

5 EGENKAPITALPOSISJONER

Bankens plassering i aksjer/egenkapitalinstrumenter vurderes alle som strategiske plasseringer og er fra 1.1.2021 klassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat uten resirkulering. Disse egenkapitalinstrumenter er ikke derivater eller holdt for handelsformål.

Matrisen under viser at samtlige aksjer vurderes som strategiske og ingen av dem er børsnoterte.

Beløp i tusen kroner	Bokført verdi	Virkelig verdi	Realisert gevinst/-tap i perioden	Urealisert gevinst/-tap	Herav medregnet i kjernekapital ¹	Herav medregnet i tilleggskapital ¹
Aksjer og andeler – gevinstformål						
– børsnoterte aksjer						
– andre aksjer og andeler	43.980	43.980	22	396	396	
Aksjer og andeler – strategisk formål						
– børsnoterte aksjer						
– andre aksjer og andeler	68.529	68.529		1.594	1.594	

¹ "Herav" sikter til urealiserte gevinster/tap

6 RENTERISIKO

Renterisikoen oppstår som følge av at de enkelte eiendels- og gjeldspostene har ulik gjenstående rentebindingstid (når bankens lånekunder ønsker langsiktig finansiering mens bankens innskuddskunder ønsker å kunne disponere sine midler på kort varsel oppstår renterisiko).

Når det gjelder flytende rente er det Finansavtalelovens varslingsfrist som i seg selv medfører renterisiko, og det alt vesentlige av bankens utlån og innskudd er med flytende rente. Ved økende rente i markedet må banken, for ikke å miste innskudd, raskt foreta økning i renten. På den andre siden vil det (for personkunder)

måtte gå minst 6 uker før renteøkningen vil kunne få full effekt for bankens lånekunder. En renteoppgang i markedet vil derfor normalt medføre et visst rentetap for banken.

I tillegg til innskudd funder banken seg i obligasjonsmarkedet samt innlån fra andre kredittinstitusjoner. Det at rentefastsettelsen baseres på 3 måneders NIBOR medfører at det oppstår renterisiko ved et generelt fall i markedsrenten. Risikoen dempes noe gjennom ulike tidspunkt for renteregulering av pengemarkedslånene.

I Evje og Hornnes Sparebank er erfaringen at renterisikoen knyttet til renteendringer er lav. Ved årets slutt var det ingen innskudd eller utlån med fastrente i bankens portefølje.

Bankens plasseringer i rentebærende verdipapirer består av papirer med flytende rente som reguleres kvartalsvis. Fra Eika Kapitalforvaltning mottar vi månedlige kurs- og renterisikooversikter som inngår i bankens styring av renterisiko, og måles mot ramme fastsatt av styret.

Beregnet samlet renterisiko utgjør et tap på 0,54 mill. kroner ved renteøkning på 1 % (2% renteøkning gir tap 1,08 mill. kroner). Risikoen betraktes som lav og er godt innenfor styrets fastsatte ramme. Renterisikoen styres etter styrevedtatte rammer og begrensninger gitt i policy.

Renterisiko

	Renterisiko i tusen kroner ¹
Eiendeler	
Utlån til kunder med flytende rente	-2.092
Utlån til kunder med rentebinding	-
Rentebærende verdipapirer	-326
Øvrige rentebærende eiendeler	-9
Gjeld	
Innskudd med rentebinding	-
Andre innskudd	2.485
Verdipapirgjeld	405
Øvrig rentebærende gjeld	75
Utenom balansen	
Renterisiko i derivater	-
Sum renterisiko	538

1 Renterisiko er her beregnet som et anslag på verdiendring ved ett prosentpoengs økning i renten.

7 STYRING OG KONTROLL AV RISIKO

7.1 Formål og prinsipper for ICAAP

ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) er bankens egen prosess for å vurdere bankens kapitalbehov. Denne kapitalbehovsvurderingen skal være framoverskuende, og dette innebærer at kapitalbehovet skal vurderes i forhold til bankens nåværende og fremtidige risikoprofil. Det er derfor et overordnet prinsipp at banken i tillegg til å beregne behovet ut fra gjeldende eksponering (eventuelt rammer) også må vurdere kapitalbehovet i lys av planlagt vekst, eventuelle besluttede strategiske endringer med videre.

Med risikotoleranse forstås størrelsen på den risikoen banken er villig til å ta i sin virksomhet for å nå sine mål. Risikotoleransen kommer til uttrykk i rammeverket for virksomheten, herunder i begrensninger i vedtekter, policyer, fullmakter, retningslinjer og rutiner. For noen av risikoene er det vanlig å fastsette kvantitative begrensninger på risiko, for eksempel kvantitative rammer for markedsrisiko, rammer for store engasjement, rammer for eksponering mot enkeltbransjer osv. For andre risikotyper er det mer naturlig å benytte kvalitative begrensninger. Slike begrensninger angir hvor langt man er villig til å strekke seg på enkeltrisikoen, og representerer derfor en beskrivelse av risikotoleransen for disse enkeltrisikoen. Bankens risikotoleranse er forsøkt reflektert i kapitalbehovet som beregnes for hver enkelt risiko.

Ved beregning av samlet kapitalbehov (for alle risikoene) kan det argumenteres for at de ulike risikoene ikke vil materialisere seg samtidig, og at det derfor eksisterer diversifikasjonseffekter som innebærer at det samlede kapitalbehovet er lavere enn summen av kapitalbehovet for de enkelte risikoene. Banken har imidlertid valgt å legge en konservativ tilnærming til grunn, og ser derfor bort fra slike effekter.

Banken stresstester effekten på kapitaldekningen av et alvorlig økonomisk tilbakeslag/nedgangskonjunktur. I tillegg gjennomfører banken en «omvendt» stresstest. I en slik stresstest er utgangspunktet en kapitaldekning på så lavt nivå at banken kan risikere å bli satt under administrasjon og/eller tatt over. Deretter simuleres det med forskjellige kombinasjoner av parameterverdier for å belyse de størrelser som kan føre til en slik situasjon.

Banken gjennomfører også stresstester av markedsrisiko og likviditetsrisiko.

Banken har vedtatt et minimumsnivå for kapital som skal gjenspeile bankens samlede risikotoleranse. Vurderingen er basert på beregnet kapitalbehov, offentlige krav og markedets forventninger. Det er etablert et sett av handlingsregler, hvor det fremgår hvilke tiltak som skal iverksettes ved ulike nivåer av faktisk kapital.

Det er styret som godkjenner utforming og metodevalg for kapitalbehovsvurderingen og stresstester. Styret er regelmessig involvert i bankens ICAAP-prosedyr gjennom drøftinger i styremøte. Administrasjonen gjennomfører de relevante vurderinger og beregninger og fremlegger dette for styret minst en gang årlig. Bankens eksterne revisor foretar en overordnet vurdering av bankens prosedyr. Siste ICAAP rapport er datert 17-06-2021 med data pr 31-12-2020.

Organisering og ansvar

Styret har ansvar for å påse at banken har en ansvarlig kapital som er tilstrekkelig ut fra ønsket risiko og bankens virksomhet, samt sørge for at banken er tilstrekkelig kapitalisert ut fra regulatoriske krav. Styret fastsetter de overordnede målsettingene, relatert til risikoprofil og avkastning. Styret fastsetter også de overordnede rammer, fullmakter og retningslinjer for risikostyringen i banken, samt etiske retningslinjer som skal bidra til en høy etisk standard.

Adm. Banksjef har ansvaret for den overordnede risikostyringen, herunder at det er etablert effektive risikostyringsystemer og at risikoeksponeringen overvåkes. Banksjef er videre ansvarlig for delegering av fullmakter samt rapportering til styret.

Risikokontrollfunksjonen kontrollerer at banken etterlever vedtatte policyer, retningslinjer og rutiner knyttet til risiko. Funksjonen skal utarbeide faste risikorapporter til styret, herunder ev brudd på rammer og retningslinjer. Det utarbeides hvert kvartal rapport til styret med oppsummering på kreditt-, likviditet-, marked-, operasjonell risiko. I samme rapport fremkommer status på AHV samt kapital og dens gjenopprettingsindikatorer.

Alle ledere har ansvar for å sikre god intern kontroll innenfor eget område i tråd med bankens vedtatte risikoprofil.

Banken har ikke intern revisjon. Bankens eksterne revisor utarbeider årlig en uavhengig bekreftelse av bankens interne kontroll som også inneholder vurdering av bankens ICAAP analyse.

7.2 Styling og kontroll av enkeltrisikoer

Evje og Hornnes Sparebank er en forholdsvis liten sparebank. Det er derfor et overordnet mål for styret at bankens kredittpolicy innebærer forsvarlig risiko. Banken har utarbeidet eget regelverk som bidrar til begrensninger og styring av den finansielle risiko. Finansiell risiko deles inn i kredittisiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko. Markedsrisiko består igjen av renterisiko, valutarisiko og aksjekursrisiko.

I det følgende gis en gjennomgang av bankens håndtering av følgende enkelt-risikoer:

- Kredittrisiko
- Konsentrasjonsrisiko
- Likviditets- og omdømmerisiko
- Markedsrisiko
- Strategisk- og forretningsrisiko
- Eiendomsrisiko
- Operasjonell risiko
- Systemrisiko

7.2.1 KREDITTRISIKO

Kredittrisiko er historisk sett den største risiko i bankdrift og defineres som risikoen for tap som følge av at kunder eller motparter ikke har evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser og at mottatte sikkerheter ikke dekker utestående krav. Kredittrisiko er primært knyttet til utlåns- og garanti-porteføljen, og delvis også til verdipapirporteføljen.

Styret gjennomgår årlig bankens styringsdokumenter og bevilgningsreglement for utlånsvirksomheten. Gjennom styringsdokumentene defineres bankens kredittpolicy og det fastsettes overordnede mål for eksponering knyttet til portefølje, bransje og enkeltkunder. Samlet danner dette grunnlaget for fastsettelse av ønsket risikoprofil. Gjennom bevilgningsreglementet delegeres kredittfullmakt til banksjef innenfor visse rammer. Banksjef kan videre delegerer fullmakter. De delegerte fullmaktene er relatert til enkeltengasjementers størrelse og risiko.

Kompetente medarbeidere som har analytisk evne og god innsikt i risikoelementer knyttet til kunden er den viktigste forutsetning for at banken skal kunne realisere sin målsetting. Løpende kompetanseutvikling er en nødvendig innsatsfaktor for å bygge opp og vedlikeholde kompetansen. Det er kreditt- og banksjefs ansvar å sørge for at medarbeidere innen kredittområdet har eller utvikler de nødvendige ferdigheter.

Banken bruker risikoklassifiseringssystem utviklet i Eika samarbeidet i forbindelse med bevilgning av kreditter og som grunnlag for kategorisering av kredittporteføljen. Modellene differensierer kundene basert på økonomi og hendelser og kategoriserer kundene i følgende undergrupper; lav risiko (klasse 1–3), middels risiko (klasse 4–7) og høy risiko (klasse 8–10), samt misligholdte og tapsutsatte engasjementer i klassene 11 og 12. Banken etterstreber å prise kredittrisiko og benytter sikkerhetsdekning sammen med risikoklassifiseringssystemet til å fastsette en risikobasert rente for det enkelte engasjement. Rentefastsettelse på porteføljenivå, og utvikling av denne, overvåkes i kvartalsvis risikorapport.

Kredittrisikoen betraktes som moderat.

Bankens portefølje av rentebærende verdipapirer, som er anskaffet av likviditetshensyn, påfører også som nevnt bankens kredittrisiko. Styret vurderer årlig bankens plasseringsstrategi, og rammer er fastsatt i samarbeid med ekstern forvalter (Eika Kapitalforvaltning) mht maksimal portefølje av rentebærende verdipapirer, samt maksimalramme for eksponering per bransje og per utsteder. Styret vurderer at risikoen i denne porteføljen er moderat – lav.

7.2.2 KONSENTRASJONSRISIKO

Konsentrasjonsrisiko defineres som risiko for tap som følge av konsentrasjon om:

- Enkeltkunder
- Enkelte bransjer
- Geografiske områder

Banken har ved utgangen av 2021 ingen kundeengasjementer som er rapportert under store engasjement. Når det gjelder ekstra konjunkturutsatte bransjer vurderer vi vår eksponering som begrenset.

For konsentrasjonsrisiko mot så vel enkeltkunder som bransjer benyttes i ICAAP modellen en matematisk beregning for tallfesting av risikoen.

Det vurderes ikke å være hjørnesteinsbedrifter i bankens marked, og den geografiske fordeling av bankens engasjementer vurderes å gi god risikospredning med ca. 44 % innenfor bankens kommune/92 % innenfor bankens fylke.

7.2.3 LIKVIDITETS- OG OMDØMMERISIKO

Likviditetsrisiko defineres som risikoen for ikke å være i stand til å innfri sine forpliktelser eller ikke evne å finansiere eiendeler, herunder ønsket vekst, uten vesentlige økte kostnader. Nivået på bankens ansvarlige kapital vil være en sentral forutsetning for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til enhver tid.

Bankens likviditetsreserve består av innskudd i Norges Bank, innskudd hos andre finansinstitusjoner og lett omsettelig portefølje av obligasjoner som i stor grad er deponert i Norges Bank som grunnlag for låneadgang.

Styringen av likviditetsrisiko tar utgangspunkt i likviditetspolicyen, som setter rammer for likviditetsrisiko med utgangspunkt i netto likviditetsbehov i ulike tidsintervaller, krav til langsiktig finansiering, størrelse på udisponerte trekkrettigheter, størrelsen på likviditetsreserver og lengden på den tidsperioden som banken skal være uavhengig av ny finansiering fra penge- og kapitalmarkedet.

Likviditetsrisiko styres på overordnet nivå etter en rekke parametere, hvor innskuddsdekning, LCR samt NSFR er de mest fokuserte. Innskuddsdekningen viser bankens innskudd i forhold til utlån, og banken har en målsetning om at denne skal være over 80% (31-12-2021:89,1%). LCR kravet har vært innfaset over noen år, og myndighetenes krav er en faktor på 100, bankens minimumsmål er 120 (31-12-2021:356). Banken har mål om minimum NSFR på 110 (myndighetskrav p.t. ikke fastsatt, 31-12-2021: 146).

Banken skal i det vesentligste finansiere sin virksomhet gjennom egenkapital og innskudd fra kunder. Det søkes å oppnå en innskuddsstruktur med mange mindre innskudd da banken ikke skal gjøre seg avhengig av store enkeltinnskudd. Når det gjelder innlånskilder for øvrig legger banken vekt på diversifisering hvor så vel långivere, perioder og instrumenter inngår. Nivået på bankens kjernekapital mener vi er en sentral forutsetning for å kunne tiltrekke oss nødvendig funding til enhver tid, og ved utgangen av året har banken 75 mill kroner i innlån fra KFS, 250 mill kroner i obligasjonsmarkedet. Banken har trekkrettighet i DNB (vår oppgjørsbank) på 80 mill kroner.

Likviditeten følges opp daglig og det rapporteres kvartalsvis til styret. Bankens styre vurderer likviditetsrisikoen som lav.

Omdømmerisiko defineres som risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, dvs. hos kunder, motparter, eiere og myndigheter.

Et godt omdømme er viktig overfor kunder, investorer og andre samarbeidspartnere.

Annet hvert år gjennomføres kundetilfredsundersøkelse der vi får tilbakemelding fra våre kunder på mange felt. Undersøkelsen skjer parallelt med tilsvarende undersøkelser for lignende banker som vi får sammenligninger med. Styrker og svakheter sammenholdt med de øvrige fremkommer her, og viser hvor vi kan forbedre oss. Banken har jevnt over høy score på undersøkelsen.

Banken har fokus på å holde jevne resultater og ha en god soliditet. Soliditeten ved utgangen av 2021 betraktes som god, selv etter to år med pandemi.

7.2.4 MARKEDSRISIKO

Markedsrisiko defineres som risiko for tap i markedsverdier knyttet til porteføljer av finansielle instrumenter som følge av svingninger i aksjekurser, valutakurser og renter.

Markeds risiko styres og overvåkes gjennom forvalter med bakgrunn i avtalte rammer vedtatt av styret. Strategien gjennomgås og revideres årlig.

Det vises til avsnitt 6 om renterisiko. Styret vurderer den samlede markedsrisikoen som moderat – lav.

7.2.4.1 Kursrisiko

Kursrisiko oppstår når bankens aksje- og obligasjons-beholdning får verdien fastsatt av en markedsutvikling.

Styret har fastsatt grenser for maks eksponering i selskap/ sektor.

Samtlige av bankens aksjer vurderes som strategiske og til virkelig verdi over utvidet resultat. De vesentligste postene er aksjene i Eika Gruppen AS og Eika Boligkreditt AS. Pengemarkedsfond vurderes som omløpsmiddel til virkelig verdi over resultatet.

Virksomheten styres av egne regler fastsatt av styret, og det er gitt klare fullmakter og volumbegrensninger på området. Når det gjelder aksjer kan slike ikke handles uten styregodkjennelse.

7.2.4.2 Valutarisiko

Banken har gjennom året ikke hatt posisjoner i valuta utover mindre kontantbeholdninger, men har ingen slike ved årsslutt. Ellers har banken forpliktelse overfor vår dataleverandør i Danmark som fakturerer i danske kroner, samt aksjer (strategiske) i samme selskap. Valutarisikoen vurderes som lav.

7.2.5 STRATEGISK- OG FORRETNINGSRISIKO

Strategisk risiko er risiko for uventede tap eller sviktende inntjening knyttet til strategiske valg, som for eksempel vekstambisjoner, inntreden i nye markeder, oppkjøp eller valg av samarbeidsallianse. Dette aktualiserer behovet for å se fremover og sikre seg nødvendig kapital i forbindelse med allerede igangsatte og planlagte aktiviteter. Nødvendige strategiske endringer på grunn av endrede rammebetingelser, herunder strengere myndighetsregulering overvåkes gjennom strategiprosessen og følges nøye opp både av Eika Gruppen og banken. Det er avgjørende for banken at Eika Alliansen fungerer, og Eika-bankene har stort fokus på å bidra til at alliansen skal fungere. Banken har godt samarbeid i Eika Alliansen, og har direkte avtale med Eika Kapitalforvaltning, Eika Økonomiservice og Eika Kundesenter.

Forretningsrisiko er risikoen for uventede inntektssvingninger fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- og/eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger, endret kundeadfærd og endret konkurransesituasjon. Styret har vurdert at forretningsrisiko ikke vil generere et kapitalbehov for banken, fordi svekket inntjening kommer gradvis over tid. Denne typen endringer i rammebetingelser forutsettes det at banken kan dekke inn gjennom ordinære endringer i driften.

7.2.6 EIENDOMSRISIKO

Denne risikotypen defineres som risiko for uventet verdifall på institusjonens eiendommer eller porteføljer av eiendomsinvesteringer. Eiendomspris risiko knyttet til utlån til eiendomssektoren eller eiendeler som sikkerhet dekkes under kredittrisiko og konsentrasjonsrisiko.

Banken eier bankbygget samt en sidetomt og dessuten en hytte på Hovden (Bykle kommune) til disposisjon for ansatte. Et verdifall på eiendommene ansees ikke som stor risiko for banken. Markedsverdien i dagens marked vurderes å være betydelig høyere.

7.2.7 OPERASJONELL RISIKO

Operasjonell risiko defineres som risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Tapet kan være forårsaket av bevisste eller ubevisste handlinger/hendelser.

Kombinasjon av erfaring og data fra erfaringsdatabaser tilsier at ev. svikt i IT-løsninger sannsynligvis er den største operasjonelle risiko for en bank av vår størrelse. Banken har fokus på hvordan vi best mulig kan etterleve og tilpasse oss stadig nye lover og forskrifter, gjennom egen kompetanse på området og ved hjelp av våre samarbeidspartnere i Eika Gruppen AS (herunder Eika VIS).

Banken søker å redusere denne risikoen mest mulig gjennom gode rutiner og systemer, holdninger, kompetanse, forsikring samt overvåking gjennom internkontrollen.

Samlet sett vurderes operasjonell risiko som lav til moderat.

7.2.8 SYSTEMRISIKO

Banken er på grunn av sin størrelse *ikke* definert som systemviktig bank.

Systemrisiko for oss som en mindre bank i Eika Gruppen vurderes å ligge i at problemer hos de større bankene vil kunne smitte, og gi problemer som:

- fallende verdier på verdipapirportefølje
- vanskelig å få tak i likviditeten som er plassert i andre banker
- vanskelig å få funding på normale vilkår
- DNB som oppgjørsbank ikke er i stand til å gjennomføre oppgjør gjennom dagen.

Disse forhold vurderes ikke alene å la seg løse gjennom økt kapitalisering, men er delvis tatt hensyn til gjennom beregning av kapitalbehov for markeds- og kreditt-risiko. Styret finner derfor ikke grunn til å beregne særskilt kapitalbehov for systemrisiko.

Bankens styre har gjennom ICAAP prosessen fastsatt minimumsmål for ren kjernekapitaldekning, kjernekapitaldekning og den samlede kapitaldekningen med god margin til kravene. Minimumsmålene er etablert på et nivå slik at banken har en tilfredsstillende margin ned mot det høyeste av beregnet kapitalbehov, regulatorisk krav og det som antas å være forventningene i markedet.

8 STANDARDISERTE SKJEMAER FOR OFFENTLIGGJØRING AV OPPLYSNINGER OM ANSVARLIG KAPITAL

Skjema for offentliggjøring av de viktigste avtalevilkårene for kapitalinstrumenter		
1	Utsteder	Evje og Hornnes Sparebank
2	Entydig identifikasjonskode (f.eks. CUSIP, ISIN eller Bloombergs identifikasjonskode for rettede emisjoner)	NO0010818388
3	Gjeldende lovgivning for instrumentet,	Forskrift om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner m.v. av 1.juni 1990 nr 435 §4
Behandling etter kapitalregelverket		
4	Regler som gjelder i overgangsperioden	Tilleggskapital
5	Regler som gjelder etter overgangsperioden	Tilleggskapital
6	Medregning på selskaps- eller (del)konsolidert nivå, selskaps- og (del)konsolidert nivå	Selskapsnivå
7	Instrumenttype (typer skal spesifiseres for hver jurisdiksjon)	Ansvarlig lånekapital
8	Beløp som inngår i ansvarlig kapital (i millioner NOK fra seneste rapporteringsdato)	20
9	Instrumentets nominelle verdi	20
9a	Emisjonskurs	100
9b	Innløsningskurs	100
10	Regnskapsmessig klassifisering	Gjeld – amortisert kost
11	Opprinnelig utstedelsesdato	13.mar.18
12	Evigvarende eller tidsbegrenset	Tidsbegrenset
13	Opprinnelig forfallsdato	13.mar.28
14	Innløsningsrett for utsteder forutsatt samtykke fra Finanstilsynet	Ja
15	Dato for innløsningsrett, eventuell betinget innløsningsrett og innløsningsbeløp	Første call 13. mars 2023
16	Datoer for eventuell etterfølgende innløsningsrett	Hver rentebetalingsdato - hver 3. måned
Renter/utbytte		
17	Fast eller flytende rente/utbytte	Flytende
18	Rentesats og eventuell tilknyttet referanserente	3M NIBOR + 215 basispunkter
19	Vilkår om at det ikke kan betales utbytte hvis det ikke er betalt rente på instrumentet («dividend stopper»)	N/A
20a	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til tidspunkt)	Pliktig
20b	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til beløp)	Pliktig
21	Vilkår om renteøkning eller annet incitament til innfrielse	Nei
22	Ikke-kumulativ eller kumulativ	Nei
Konvertering/nedskrivning		
23	Konvertibel eller ikke konvertibel	Ikke konvertibel
24	Hvis konvertibel, nivå(er) som utløser konvertering	
25	Hvis konvertibel, hel eller delvis	
26	Hvis konvertibel, konverteringskurs	
27	Hvis konvertibel, pliktig eller valgfri	
28	Hvis konvertibel, oppgi instrumenttypen det konverteres til	
29	Hvis konvertibel, oppgi utsteder av instrumentene det konverteres til	
30	Vilkår om nedskrivning	Nei
31	Hvis nedskrivning, nivå som utløser nedskrivning	
32	Hvis nedskrivning, hel eller delvis	
33	Hvis nedskrivning, med endelig virkning eller midlertidig	
34	Hvis midlertidig nedskrivning, beskrivelse av oppskrivningsmekanismen	
35	Prioritetsrekkefølge ved avvikling (oppgi instrumenttypen som har nærmeste bedre prioritet)	N/A
36	Vilkår som gjør at instrumentet ikke kan medregnes etter overgangsperioden	Nei
37	Hvis ja, spesifiser hvilke vilkår som ikke oppfyller nye krav	

Sett N/A hvis spørsmålet ikke er relevant.

Skjema for offentliggjøring av sammensetningen av ansvarlig kapital fra 2014		(A) Beløp på datoen for offentlig- gjøring	(B) Referanser til artikler i forordningen (CRR)
Ren kjernekapital: Instrumenter og opptjent kapital			
1	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond		26 (1), 27, 28 og 29
	herav: instrumenttype 1		
	herav: instrumenttype 2		
	herav: instrumenttype 3		
2	Opptjent egenkapital i form av tidligere års tilbakeholdte resultater	251.939,82	26 (1) (c)
3	Akkumulerte andre inntekter og kostnader og andre fond o.l.	17.669,62	26 (1) (d) og (e)
3a	Avsetning for generell bankrisiko		26 (1) (f)
4	Rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		Utgått etter 2017
5	Minoritetsinteresser		84
5a	Revidert delårsoverskudd fratrukket påregnelig skatt mv. og utbytte	13.650,00	26 (2)
6	Ren kjernekapital før regulatoriske justeringer	283.259,44	Sum rad 1 t.o.m. 5a
Ren kjernekapital: Regulatoriske justeringer			
7	Verdijusteringer som følge av kravene om	-328,97	34 og 105
8	Immaterielle eiendeler redusert med utsatt skatt (negativt beløp)		36 (1) (b) og 37
9	Tomt felt i EØS		
10	Utsatt skattefordel som ikke skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)		36 (1) (c) og 38
11	Verdiendringer på sikringsinstrumenter ved kontantstrømsikring		33 (1) (a)
12	Positive verdier av justert forventet tap etter kapitalkravforskriften § 15-7 (tas inn som negativt beløp)		36 (1) (d), 40 og 159
13	Økning i egenkapitalen knyttet til fremtidig inntekt grunnet verdipapiriserte eiendeler (negativt beløp)		32 (1)
14	Gevinster eller tap på gjeld målt til virkelig verdi som skyldes endringer i egen kredittverdighet		33 (1) (b) og (c)
15	Overfinansiering av pensjonsforpliktelser (negativt beløp)		36 (1) (e) og 41
16	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egne rene kjernekapitalinstrumenter (negativt beløp)		36 (1) (f) og 42
17	Beholdning av ren kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		36 (1) (g) og 44
18	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	-43.536,02	36 (1) (h), 43, 45, 46, 49 (2), 79, 469 (1) (a), 472 (10) og 478 (1)
19	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har vesentlige investeringer som samlet overstiger grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		36 (1) (i), 43, 45, 47, 48 (1) (b), 49 (1) til (3) og 79
20	Tomt felt i EØS		
20a	Poster som alternativt kan få 1250 % risikovekt (negativt beløp),		36 (1) (k)
20b	herav: kvalifiserte eiendeler i selskap utenfor finansiell sektor (negativt beløp)		36 (1) (k) (i) og 89 til 91
20c	herav: verdipapiriseringsposisjoner (negativt beløp)		36 (1) (k) (ii), 243 (1) (b), 244 (1) (b) og 258
20d	herav: motpartsrisiko for transaksjoner som ikke er avsluttet (negativt beløp)		36 (1) (k) (iii) og 379 (3)
21	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller og som overstiger unntaksgrensen på 10 %, redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)		36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)
22	Beløp som overstiger unntaksgrensen på 17,65 % (negativt beløp)		48 (1)
23	herav: direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering (negativt beløp)		36 (1) (i) og 48 (1) (b)
24	Tomt felt i EØS		
25	herav: utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller (negativt beløp)		36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)
25a	Akkumulert underskudd i inneværende regnskapsår (negativt beløp)		36 (1) (a)
25b	Påregnelig skatt relatert til rene kjernekapitalposter (negativt beløp)		36 (1) (l)
27	Overskytende fradrag i annen godkjent kjernekapital (negativt beløp)		36 (1) (j)
28	Sum regulatoriske justeringer i ren kjernekapital	-43.864,99	Sum rad 7 t.o.m. 20a, 21, 22, 25a, 25b, 26 og 27
29	Ren kjernekapital	239.394,45	Rad 6 pluss rad 28 hvis beløpet i rad 28 er negativt, ellers minus

Annen godkjent kjernekapital: Instrumenter			
30	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond		51 og 52
31	herav: klassifisert som egenkapital etter gjeldende regnskapsstandard		
32	herav: klassifisert som gjeld etter gjeldende regnskapsstandard		
34	Fondsobligasjonskapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i annen godkjent kjernekapital		85 og 86
35	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		
36	Annen godkjent kjernekapital før regulatoriske justeringer	-	Sum rad 30, 33 og 34
Annen godkjent kjernekapital: Regulatoriske justeringer			
37	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen fondsobligasjonskapital (negativt beløp)		52 (1) (b), 56 (a) og 57
38	Beholdning av annen godkjent kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		56 (b) og 58
39	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		56 (c), 59, 60 og 79
40	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		56 (d), 59 og 79
41	Justeringer i annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser		Sum rad 41a, 41b og 41c
42	Overskytende fradrag i tilleggskapital (negativt beløp)		56 (e)
43	Sum regulatoriske justeringer i annen godkjent kjernekapital	-	Sum rad 37 t.o.m. 41 og rad 42
44	Annen godkjent kjernekapital	-	Rad 36 pluss rad 43. Gir fradrag fordi beløpet i rad 43 er negativt
45	Kjernekapital	239.394,45	Sum rad 29 og rad 44
Tilleggskapital: instrumenter og avsetninger			
46	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	20.000,00	62 og 63
47	Tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser		486 (4) og (5)
	Statlige innskudd av tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser		
48	Ansvarlig lånekapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i tilleggskapitalen		87 og 88
49	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		
50	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap		62 (c) og (d)
51	Tilleggskapital før regulatoriske justeringer	20.000,00	Sum rad 46 t.o.m. 48 og rad 50
Tilleggskapital: Regulatoriske justeringer			
52	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen ansvarlig lånekapital (negativt beløp)		63 (b) (i), 66 (a) og 67
53	Beholdning av tilleggskapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		66 (b) og 68
54	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		66 (c), 69, 70 og 79
55	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		66 (d), 69 og 79
56	Justeringer i tilleggskapital som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		Sum rad 56a, 56b og 56c
57	Sum regulatoriske justeringer i tilleggskapital	-	Sum rad 52 t.o.m. 54, rad 55 og 56
58	Tilleggskapital	20.000,00	Rad 51 pluss rad 57 hvis beløpet i rad 57 er negativt, ellers minus
59	Ansvarlig kapital	259.394,45	Sum rad 45 og rad 58
60	Beregningsgrunnlag	1.143.209,66	

Kapitaldekning og buffere			
61	Ren kjernekapitaldekning	20,94 %	92 (2) (a)
62	Kjernekapitaldekning	20,94 %	92 (2) (b)
63	Kapitaldekning	22,69 %	92 (2) (c)
64	Kombinert bufferkrav som prosent av beregningsgrunnlaget	11,00 %	CRD 128, 129, 130, 131 og 133
65	herav: bevaringsbuffer	2,50	
66	herav: motsyklisk buffer	1,00	
67	herav: systemrisikobuffer	3,00	
67a	herav: buffer for andre systemviktige institusjoner (O-SII-buffer)		CRD 131
68	Ren kjernekapital tilgjengelig for oppfyllelse av bufferkrav	17,44 %	CRD 128
69	Ikke relevant etter EØS-regler		
70	Ikke relevant etter EØS-regler		
71	Ikke relevant etter EØS-regler		
Kapitaldekning og buffere			
72	Beholdninger av ansvarlig kapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en ikke vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.		36 (1) (h), 45, 46, 472 (10), 56 (c), 59, 60, 66 (c), 69 og 70
73	Beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.		36 (1) (i), 45 og 48
74	Tomt felt i EØS		
75	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes, som er under grensen på 10 %.		36 (1) (c), 38 og 48
Grenser for medregning av avsetninger i tilleggskapitalen			
76	Generelle kredittrisikoreserver	-	62
77	Grense for medregning av generelle kredittrisikoreserver i tilleggskapitalen		62
78	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap		62
79	Grense for medregning i tilleggskapitalen av overskytende regnskapsmessige nedskrivninger		62
Kapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser			
80	Grense for medregning av rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		484 (3) og 486 (2) og (5)
81	Overskytende ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser	-	484 (3) og 486 (2) og (5)
82	Grense for medregning av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (4) og 486 (3) og (5)
83	Overskytende fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (4) og 486 (3) og (5)
84	Grense for medregning av ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (5) og 486 (4) og (5)
85	Overskytende ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (5) og 486 (4) og (5)

(Linjer i skjemaene som gjaldt overgangsperioden 2014–2017 tatt bort.)
